

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Ольга КІБІК
Мирослава МАМИЧ

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З УПРАВЛІННЯ
Практикум

Одеса
2025

УДК: 658.001.4:001.891

*Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 6 від 29.04.2025 р.)*

Автори:

Кібік Ольга – докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія» (ORCID ID 0000-0001-9587-578X)

Мамич Мирослава – докторка філологічних наук, професорка, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Одеська юридична академія» (<https://orcid.org/0000-0002-2868-3953>)

Рецензенти:

Слатвінська М. - д. екон. н., професорка, завідувачка кафедри фінансів Одеського національного економічного університету

Строченко Л. – д. філол. н, доцентка, професорка кафедри іноземних мов Національного університету «Одеська юридична академія»

Кібік О., Мамич М.

Методологія проведення та презентація наукових досліджень з управління: практикум. [Електронне видання]; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса. 2025. 55 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/29835>; DOI: 10.32837/11300.29835

Практикум відповідає програмі навчальної дисципліни «Методологія проведення та презентація наукових досліджень з управління». Здобувачам освіти запропоновані завдання, тести, питання для обговорення на практичних заняттях та самоконтролю, теми доповідей, питання до підсумкового контролю, список рекомендованої літератури.

Практикум призначений для здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти.

УДК: 658.001.4:001.891

ЗМІСТ

ВСТУП	4
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ	5
ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	6
ТЕМА 1. Природа, логіка та методологічні підходи до наукових досліджень	6
ТЕМА 2. Особливості досліджень в управлінні	8
ТЕМА 3. Системний підхід в науковому пізнанні процесу управління	12
ТЕМА 4. Технологія дослідницької роботи	14
ТЕМА 5. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	16
ТЕМА 6. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження	19
ТЕМА 7. Етика наукових досліджень	23
ТЕМА 8. Основні категорії академічного тексту	27
ТЕМА 9. Академічна доброчесність та її порушення. Кодекси честі	30
ТЕМА 10. Порушення права інтелектуальної власності. Формування академічної культури	32
ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ	35
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	37
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	49
РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ	52

ВСТУП

У сучасному бізнес-середовищі, яке постійно змінюється і стає все більш конкурентним, наукові дослідження у сфері управління є критично важливими для розробки ефективних стратегій і прийняття обґрунтованих рішень. Зростає потреба в глибокому аналізі даних, розробці нових теоретичних моделей та оцінці практичних рішень. Для досягнення високих результатів у цій сфері необхідно володіти як теоретичними знаннями, так і практичними навичками в проведенні досліджень і їх презентації. Дисципліна спрямована на надання здобувачам глибоких знань і формування практичних навичок у сфері розробки, проведення та якісного представлення наукових досліджень в галузі управління. Курс охоплює основні етапи дослідницького процесу, від формулювання проблеми до публікації результатів, і має на меті підготовку фахівців, здатних проводити якісні дослідження та представити результати в академічному і практичному середовищі.

Метою дисципліни є формування у здобувачів системного підходу до проведення наукових досліджень у сфері управління, розвитку навичок формулювання наукових питань, вибору відповідних методів дослідження, аналізу даних і презентації результатів. Курс спрямований на підвищення компетенцій здобувачів у розробці та виконанні якісних дослідницьких проєктів, що відповідають сучасним науковим стандартам і вимогам практики.

Завданнями є ознайомлення з особливостями наукового дослідження: формування розуміння принципів наукового підходу і методів дослідження, навичок проєктування дослідження, включаючи вибір методів та інструментів збору даних, оволодіння техніками збору і аналізу даних, використання статистичних та якісних методів, формування знання етичних стандартів і принципів у наукових дослідженнях, навичок написання наукових статей та ефективних презентацій результатів дослідження, розвиток критичного мислення для оцінки і рецензування наукових робіт.

Технологічною засадою викладання дисципліни є аудиторне навчання із можливістю застосування електронного навчання і дистанційних освітніх технологій. Методами, які використовуються під час навчання, є лекція, практичне заняття (кейс-метод, реферат (доповідь), презентація, робота у малих групах), консультації, самостійна робота. Завдання до практичних занять дозволяють формувати життєві компетентності здобувачів освіти, приймати рішення, вибирати найбільш доцільний вихід із ситуації. При виконанні завдань акцент робиться на самостійному навчанні здобувачів на основі колективних зусиль.

Практикум стане корисним інструментом для здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо опанування навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Одеська юридична академія».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінка виставляється за національною чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». При оцінці за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань.

1. Оцінка «5» (відмінно) ставиться в тому разі, коли відповідь здобувача правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань.

2. Оцінка «4» (добре) ставиться в тому разі, коли відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань.

3. Оцінка «3» (задовільно) ставиться у тому разі, коли здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки.

4. Оцінка «2» (незадовільно) ставиться в тому разі, коли здобувач виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу або здобувач відмовляється відповідати на поставлені питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		Екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
1-59	Fx	Незадовільно	не зараховано
1-34	F		

ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1 ПРИРОДА, ЛОГІКА ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Функції науки у суспільному розвитку.
2. Сутність, об'єкт і суб'єкт, цілі і сфери наукового дослідження.
3. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження.
4. Етапи наукового дослідження та логіка дослідницького процесу.
5. Ключові методологічні підходи у дослідницькій діяльності.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Наукове дослідження, природа наукових досліджень, логіка наукового дослідження, методологія наукового дослідження, методи наукового дослідження, індукція, дедукція, гіпотеза, теорія і науковий закон.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Охарактеризуйте основні функції науки у розвитку суспільства.
2. Поясніть, як наукові досягнення можуть змінювати соціальні процеси та які переваги для суспільства надає розвиток науки.
3. Розкрийте сутність наукового дослідження та визначте його основні характеристики.
4. Зробіть порівняння об'єкта і суб'єкта наукового дослідження, наводячи приклади.
5. Охарактеризуйте основні цілі наукових досліджень та сферу їх застосування (фундаментальні, прикладні дослідження, теоретичні та емпіричні).
6. Визначте різницю між фундаментальними та прикладними науковими дослідженнями. Наведіть приклади кожного типу досліджень і поясніть їхнє значення для розвитку науки і технологій.
7. Опишіть етапи, які проходить наукове дослідження.
8. Проаналізуйте конкретне наукове дослідження, використовуючи підходи, що були вивчені. Оцініть, які етапи та методи застосовувалися для досягнення результату.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке наукове дослідження?
2. Як визначити основні етапи наукового дослідження?
3. Які функції виконують наука і наукові дослідження у розвитку суспільства?
4. У чому полягає різниця між фундаментальними та прикладними науковими дослідженнями?
5. Що таке об'єкт і суб'єкт наукового дослідження?
6. Які основні етапи включає в себе наукове дослідження?

7. Що таке гіпотеза в науковому дослідженні?
8. Які основні методологічні підходи застосовуються в наукових дослідженнях?
9. Як логіка наукового дослідження впливає на його результативність?
10. Які критерії мають бути враховані при виборі методу наукового дослідження?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Навести приклади для кожної з функцій науки.
2. Обґрунтувати вплив науки на соціальні та економічні процеси у країні.
3. Сформулювати систему цілей наукових досліджень, що є найбільш актуальними для менеджменту.
5. Навести приклади успішних та неуспішних прикладів фундаментальних і прикладних досліджень у сфері менеджменту.
6. Обґрунтувати, як фундаментальні дослідження можуть вплинути на прикладні дослідження.
7. Провести короткий огляд наукового дослідження у сфері менеджменту, зазначивши об'єкт, суб'єкт, цілі дослідження.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Функції науки у сучасному суспільстві.
2. Характеристика етапів наукового дослідження.
3. Порівняльна характеристика фундаментальних та прикладних наукових досліджень.
4. Індукція та дедукція в науковому методі: порівняння та приклади застосування в дослідженнях з управління.
5. Системний підхід у науковому дослідженні у сфері управління.
6. Наукові методи в управлінських дослідженнях.
7. Методи збору даних у наукових дослідженнях у сфері управління.
8. Гіпотеза як основний інструмент наукового дослідження у сфері управління.
9. Науковий підхід у вивченні управлінських процесів.
10. Інноваційні методи в науковому дослідженні у сфері управління.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: підручник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2020. 335 с.
2. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посібн. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
3. Методологія наукових досліджень: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.
4. Староста В.І. С-77 Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с.

ТЕМА 2

ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕНЬ В УПРАВЛІННІ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Основні етапи дослідницького процесу в управлінні.
2. Методи дослідження, що використовуються в управлінських науках, їх переваги та недоліки.
3. Визначення дослідницької проблеми в управлінні та її важливість.
4. Критерії вибору методів збору даних для управлінських досліджень.
5. Роль теоретичних підходів у дослідженнях управлінських процесів.
6. Основні типи досліджень, які можна провести в управлінні.
7. Визначення релевантності та надійності джерел даних для управлінських досліджень.
8. Інструменти та техніки для аналізу даних у дослідженнях управлінських процесів.
9. Інтерпретація результатів дослідження та застосування їх на практиці в управлінні.
10. Етичні аспекти, які потрібно враховувати під час проведення досліджень в управлінській сфері.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Управління, управлінські дослідження, дослідницька проблема, збір даних, аналіз даних, експериментальні дослідження, кореляційний аналіз, релевантність, надійність і валідність, кейс-метод, експертне оцінювання, фокус-групи, SWOT-аналіз, статистичний аналіз, анкетування, метод моделювання, бенчмаркінг.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Охарактеризуйте різні методи збору даних (анкетування, інтерв'ювання, спостереження тощо) у контексті управлінських досліджень. Оберіть один метод і розробіть анкету або план інтерв'ю для збору даних щодо певної управлінської проблеми (наприклад, мотивація персоналу, ефективність комунікації в команді).
2. Проаналізуйте організаційну культуру в умовах реорганізації чи змін у компанії (обирається здобувачем самостійно). Розробіть план дослідження, що включає методи збору даних (анкетування, інтерв'ю, спостереження), а також способи оцінки того, як зміни в культурі можуть вплинути на ефективність управління.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке управлінські дослідження і в чому їх основне призначення?
2. Які основні етапи дослідницького процесу в управлінні?
3. Які методи збору даних використовуються в управлінських дослідженнях?

4. Чим відрізняється якісне дослідження від кількісного? Які переваги та недоліки кожного підходу?
5. Які критерії надійності та валідності повинні бути виконані для забезпечення якості управлінських досліджень?
6. Як ви визначаєте дослідницьку проблему в управлінських дослідженнях? Чому її правильне формулювання є важливим?
7. Як можна використовувати SWOT-аналіз у процесі управлінського дослідження?
8. Яку роль у дослідженні відіграють теоретичні підходи та як вони сприяють розробці методів дослідження?
9. Що таке бенчмаркінг і як він допомагає в управлінських дослідженнях?
10. Як ви можете використати аналіз даних для прийняття управлінських рішень? Які інструменти можуть бути корисними для цього процесу?
11. В чому полягає різниця між описовими, аналітичними та експериментальними дослідженнями? В яких ситуаціях кожен з цих типів досліджень є найбільш доречним?
12. Які етичні принципи важливо враховувати під час проведення управлінських досліджень?
13. Які методи можна використовувати для оцінки результатів управлінських досліджень? Як їх інтерпретувати?
14. Як можна визначити ефективність управлінського рішення за результатами проведеного дослідження?
15. Як можна застосувати метод моделювання для прогнозування управлінських ситуацій?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Проведіть SWOT-аналіз для конкретної організації (організація обирається здобувачем самостійно). Оцініть сильні та слабкі сторони, можливості та загрози для цієї організації. Напишіть висновки і рекомендації щодо стратегічного розвитку компанії на основі результатів аналізу.
2. Використовуючи методи стратегічного управління, проведіть аналіз зовнішнього середовища компанії (компанія обирається здобувачем самостійно) за допомогою PEST-аналізу. На основі цього аналізу розробіть стратегічний план для організації на наступні 3 роки.
3. Розробка анкети для управлінського дослідження. Розробіть анкету для збору даних щодо мотивації працівників у компанії (компанія обирається здобувачем самостійно). Оцініть, які питання будуть найбільш інформативними для вашого дослідження, та поясніть, як отримані результати можуть бути використані для покращення управлінської практики.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Методи дослідження в управлінні: основні підходи та їх застосування.
2. SWOT-аналіз як інструмент управлінських досліджень.
3. Роль статистичних методів у прийнятті управлінських рішень.
4. Використання моделювання в управлінських дослідженнях.
5. Інтерв'ю та анкетування як методи збору даних для управлінських досліджень.
6. Кейс-метод у дослідженнях організаційного управління.
7. Застосування PEST-аналізу для оцінки зовнішнього середовища компанії.
8. Дослідження ефективності управлінських стратегій: теоретичні та практичні аспекти.
9. Роль управлінських досліджень в адаптації організації до змін зовнішнього середовища.
10. Порівняльний аналіз якісних та кількісних методів в управлінських дослідженнях.
11. Інноваційні методи збору даних для управлінських досліджень у сфері технологій.
12. Етика в управлінських дослідженнях: проблеми і виклики.
13. Методи дослідження організаційної культури та їх значення для управління.
14. Роль системного підходу в управлінських дослідженнях.
15. Управлінські дослідження як інструмент стратегічного планування.
16. Фактори, що впливають на ефективність управлінських досліджень в умовах економічної нестабільності.
17. Використання технологій Big Data для управлінських досліджень.
18. Дослідження ризиків в управлінні: методи і стратегії зменшення ризиків.
19. Міжнародні стандарти в управлінських дослідженнях: переваги та недоліки.
20. Культура прийняття рішень в організаціях: дослідження методів та процесів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навч. посібн. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Белоус К.В., Скрипник М.О. Менеджмент організацій. Проектний менеджмент: навч.-метод. посібн. Одеса: Фенікс. 2020. 143 с.
3. Методологія економічних досліджень: практикум для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання, які навчаються за спеціальністю 051 – Економіка / Нар. укр.акад. [каф. економіки та права] ; авт.-укладач Е. І. Цибульська. Харків: Вид-во НУА, 2021. 72 с.

4. Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації: підручник / В. Бліхар та ін. Хмельницький: Вид-во ХУУП ім. Леоніда Юзькова, 2022. 443 с.

5. Петруня Ю.Є., Літовченко Б. В., Пасічник Т. О. та ін. Прийняття управлінських рішень: навч. посібн. За ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.

ТЕМА 3

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД В НАУКОВОМУ ПІЗНАННІ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність та принципи системного підходу в управлінні.
2. Системний підхід до аналізу управлінських процесів.
3. Методи і інструменти системного підходу в управлінському пізнанні.
4. Застосування системного підходу в практиці управління.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Система, системний підхід, цілісність, взаємозв'язок елементів системи, зворотний зв'язок, адаптивність, управлінський процес, системний аналіз, моделювання управлінських процесів, системна динаміка.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Охарактеризуйте основні елементи управлінської системи (цілі, стратегії, структура, процеси, інформаційні потоки). Визначте, як кожен з цих елементів взаємодіє з іншими та як можна змінювати один елемент для поліпшення ефективності всієї системи.

2. Зробіть порівняння системного підходу з іншими методами управління. Визначте переваги та недоліки кожного підходу в контексті управлінських процесів.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке системний підхід у контексті управління?
2. Які основні принципи системного підходу в управлінні організацією?
3. Які переваги дає застосування системного підходу для аналізу управлінських процесів?
4. Як можна визначити межі управлінської системи та врахувати зовнішні фактори при її дослідженні?
5. Які основні етапи системного аналізу управлінського процесу?
6. У чому полягає різниця між системним підходом та традиційними методами управління?
7. Як можна використовувати системний підхід для вирішення проблем у процесах організаційних змін?
8. Які методи та інструменти використовуються для моделювання управлінських процесів за допомогою системного підходу?
9. Як забезпечити ефективний зворотний зв'язок у рамках системного підходу до управління?
10. Як можна оцінити ефективність управлінських рішень, використовуючи системний підхід?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Виберіть приклад організаційних змін (реорганізація структури, впровадження нових технологій, зміна стратегії тощо). Проаналізуйте їх з точки зору системного підходу. Обґрунтуйте, як зміни в одному елементі системи можуть вплинути на інші елементи організації.

2. Розробка стратегії на основі системного підходу. Розробіть стратегію розвитку організації (організація обирається здобувачем самостійно), яка базується на принципах системного підходу. Охарактеризуйте ключові етапи реалізації стратегії та методи контролю її ефективності.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Роль зворотного зв'язку в управлінських системах: аналіз за допомогою системного підходу.

2. Взаємозв'язок між елементами управлінської системи та їх вплив на загальний результат.

3. Застосування системного підходу для вирішення проблем в управлінні змінами в організаціях.

4. Моделювання управлінських процесів за допомогою системного підходу.

5. Системний підхід до оцінки ефективності управлінських рішень.

6. Інтеграція системного підходу в управлінські рішення на прикладі організацій.

7. Розвиток та інновації в управлінні через призму системного підходу.

8. Роль системного підходу в управлінні проєктами.

9. Системний підхід як інструмент для аналізу організаційних змін.

10. Застосування системного підходу для вдосконалення внутрішньої комунікації в організації.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навч. посібн. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.

2. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Белоус К.В., Скрипник М.О. Менеджмент організацій. Проектний менеджмент: навч.-метод. посібн. Одеса: Фенікс. 2020. 143 с.

3. Кібік О.М., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О. Стратегічне управління. Антикризове управління: навч. посібн. Одеса: Фенікс, 2019. 208 с.

4. Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації: підручник / В. Бліхар та ін. Хмельницький: Вид-во ХУУП ім. Леоніда Юзькова, 2022. 443 с.

5. Петруня Ю.Є., Літовченко Б. В., Пасічник Т. О. та ін. Прийняття управлінських рішень: навч. посібн. За ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.

ТЕМА 4

ТЕХНОЛОГІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність та значення технології для проведення дослідження.
2. Етапи дослідницької роботи.
3. Технології для перевірки результатів дослідження.
4. Інноваційні технології в дослідженнях.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Технологія дослідження, етапи дослідницької роботи, технологічні інструменти для збору даних, програмне забезпечення, машинне навчання і штучний інтелект, інструменти для контент-аналізу, хмарні технології, технології для візуалізації даних, системи управління бібліографічними даними, платформи для публікацій, Інтернет речей, блокчейн у дослідженнях, платформи для краудсорсингу даних, Big Data.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Дослідіть одну з інноваційних технологій, які використовуються в сучасних наукових дослідженнях (наприклад, штучний інтелект, блокчейн, Big Data тощо). Обґрунтуйте, як ці технології можуть бути застосовані в вашій сфері дослідження.
2. Застосуйте програму для контент-аналізу до текстових даних (статей, звітів, інтерв'ю), що стосуються вашої теми. Підготуйте звіт, де вкажіть, які основні теми та категорії ви виділили під час аналізу.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Як сучасні технології допомагають в процесі збору даних для наукових досліджень?
2. Які цифрові інструменти використовуються для аналізу та обробки даних у наукових дослідженнях?
3. Як технології штучного інтелекту можуть бути використані для інтерпретації та обробки наукових даних?
4. Як соціальні мережі та інтернет-ресурси можуть бути використані для збору емпіричних даних в дослідженнях?
5. Яка роль статистичних програмних пакетів у проведенні кількісних досліджень?
6. Як технології обробки зображень і відео використовуються в дослідженнях в галузі медицини та соціальних наук?
7. Які інструменти для створення наукових публікацій і аналізу літератури пропонують сучасні технології?
8. Яким чином технології блокчейн можуть бути застосовані для забезпечення достовірності та прозорості наукових досліджень?
9. Які особливості використання хмарних технологій для зберігання та обміну даними в дослідницьких проектах?

10. Як використання онлайн-опитувальників і платформ для збору даних (Google Forms, SurveyMonkey) змінює підхід до емпіричних досліджень?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи наукові бази даних (Google Scholar, Scopus, Web of Science), знайдіть 5 актуальних наукових статей за вашою обраною темою дослідження. Підготуйте короткий аналіз кожної статті, вказавши основні ідеї та результати дослідження.

2. Виберіть одну з актуальних проблем у вашій галузі дослідження та сформулюйте наукову гіпотезу. Опишіть, які методи дослідження ви будете використовувати для перевірки цієї гіпотези.

3. Розробіть план дослідження для перевірки сформульованої гіпотези. Включіть такі етапи: визначення мети та завдань, вибір методів збору даних, визначення часових рамок дослідження.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Різниця між якісним і кількісним підходами в дослідницькій роботі.
2. Аналіз літератури як важливий етап наукового дослідження.
3. Статистичні методи в наукових дослідженнях: відбори, аналіз та інтерпретація даних.
4. Моделювання та прогнозування в наукових дослідженнях.
5. Методи верифікації результатів у науковому дослідженні.
6. Роль наукового звіту в дослідницькому процесі: структура і вимоги.
7. Технологія інтерпретації даних у науковому дослідженні.
8. Методи обробки та аналізу великих даних у наукових дослідженнях.
9. Використання інтерв'ю та спостережень в якісних дослідженнях.
10. Роль експерименту в наукових дослідженнях: принципи та види експериментів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: підручник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2020. 335 с.

2. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посібн. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

3. Методологія наукових досліджень: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.

4. Староста В.І. С-77 Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с.

5. Якименко І., Штефан Є., Лук'янихін В. Управління науковими проєктами: навч. посібн. Київ: НУХТ, 2022. 139 с.

ТЕМА 5

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Й НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Організація діяльності дослідника.
2. Формування вченого як особистості.
3. Особливості розумової праці.
4. Магістерська робота в системі наукових досліджень.
5. Вимоги до магістерської роботи.
6. Організація діяльності з підготовки магістерської роботи.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Організація діяльності дослідника, етапи дослідницької роботи, навички комунікації, ключові риси вченого (допитливість, критичне мислення, самодисципліна, інноваційність, здатність до самонавчання), етапи формування вченого, особистісне зростання вченого, креативність і інновації, магістерська робота, вимоги до магістерської роботи, планування та тайм-менеджмент, консультації.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Розгляньте етапи становлення відомого науковця або дослідника з вашої галузі. Як він розвивався в професійному плані? Які труднощі він долав і як це вплинуло на його наукову кар'єру?

2. Тайм-менеджмент для дослідника. Розробіть план організації своєї роботи на наступні 2-3 місяці. Включіть час для читання літератури, проведення досліджень, написання розділів та рецензування. Визначте можливі перешкоди і методи боротьби з ними (наприклад, прокрастинація, відсутність мотивації, брак часу).

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які основні етапи наукової діяльності дослідника?
2. Які фактори впливають на ефективність наукової діяльності?
3. Які особисті риси важливі для успішної наукової кар'єри?
4. Як освітній та професійний шлях впливають на формування вченого?
5. У чому полягає роль творчого підходу в науковій діяльності?
6. Які основні психологічні та фізіологічні фактори впливають на ефективність розумової праці?
7. Як зберігати продуктивність при тривалій розумовій навантаженні?
8. Які методи покращення концентрації використовуються в науковій діяльності?
9. Яка роль магістерської роботи у розвитку науковця?
10. Які основні етапи підготовки магістерської роботи?
11. Які вимоги пред'являються до структури магістерської роботи?
12. Як визначити наукову новизну роботи?

13. Які є основні вимоги до оформлення магістерської роботи згідно з академічними стандартами?
14. Як правильно організувати час для підготовки магістерської роботи?
15. Як здійснити критичний аналіз наукових статей та літератури по темі?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Розробка наукової проблеми. Виберіть тему для вашого дослідження і сформулюйте наукову проблему. Визначте основні питання, які потребують вирішення в рамках цієї проблеми, а також можливі напрями майбутніх досліджень.
2. Аналіз наукових джерел. Оберіть 3-5 наукових статей, монографій або наукових доповідей з обраної теми. Оцініть їх актуальність, методи, що використовуються, та основні результати. Напишіть короткий критичний огляд літератури (1-2 сторінки), вказавши сильні та слабкі сторони кожного джерела.
3. Планування дослідження. Розробіть план наукового дослідження на основі обраної теми. Включіть наступні етапи: формулювання гіпотези, вибір методів дослідження, опис плану збору та обробки даних, строки виконання кожного етапу.
4. Тайм-менеджмент для дослідника. Складіть графік для підготовки вашої магістерської роботи. Визначте основні етапи і розподіліть час на кожен етап. Підготуйте план подолання можливих труднощів, які можуть виникнути в процесі підготовки.
5. Підготовка анотації дослідження. Слід зазначити такі елементи: мета дослідження, методологія, основні результати, висновки і рекомендації.
6. Імітація наукового керівництва. Пройдіть симуляцію роботи з науковим керівником. Підготуйте список питань для обговорення. Напишіть звіт про консультацію і визначте подальші кроки для роботи.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Тайм-менеджмент для дослідника.
2. Методи збереження мотивації дослідницької діяльності.
3. Наукова робота як процес: від вибору теми до публікації результатів.
4. Новітні технології та методи, що використовуються в наукових дослідженнях.
5. Міжнародна наукова співпраця: можливості та виклики.
6. Формування наукової особистості: роль досліджень у розвитку науковця.
7. Основи написання наукових статей для публікацій у журналах.
8. Роль наукового керівника в розвитку науковця та підтримка протягом дослідження.
9. Роль конференцій у науковій діяльності: участь у наукових форумах.
10. Наукові дослідження та їх зв'язок із суспільними проблемами.
11. Стратегії успішної наукової кар'єри.
12. Ключові моменти розвитку науковця на різних етапах його кар'єри.
13. Особливості розумової праці в науці.
14. Інтердисциплінарність у наукових дослідженнях.

15. Наукова робота в умовах підвищення рівня інтенсивності конкуренції.
16. Наукове співробітництво з бізнесом для впровадження інновацій та нових технологій?
17. Комерціалізація результатів досліджень.
18. Психологічні техніки для підвищення ефективності роботи в науці.
19. Наукові індекси та їх вплив на академічну репутацію.
20. Ключові фактори ефективних презентацій досліджень.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: підручник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2020. 335 с.
2. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посібн. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
3. Методологія наукових досліджень: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.
4. Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів, що отримують освіту на бакалаврському та магістерському рівнях зі спеціальності 073 «Менеджмент» / За заг. редакцією д.ю.н., проф. Ульянової Г.О. Укладачі: д.е.н., проф. Кібік О.М., к.е.н., доц. Котлубай В.О. Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2024. 30 с.
5. Якименко І., Штефан Є., Лук'янихін В. Управління науковими проєктами: навч. посібн. Київ: НУХТ, 2022. 139 с.

ТЕМА 6

ПІДГОТОВКА І ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Етапи роботи над науковим текстом. Формулювання головної ідеї тексту – тези.
2. Мова і стиль кваліфікаційної роботи.
3. Навички написання текстів та їх формування.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Мета написання тексту, опис проведеного експерименту, результати дослідження, постановка проблеми з оглядом літератури, жанр тексту, техніка підготовки й обробки тексту, задум роботи, зміст і форма викладу, етапи роботи, експертиза новизни, публікація отриманих результатів, структура наукового тексту, опис власне дослідження і його результатів, обґрунтування результатів, висновки і практичні рекомендації, план, план-проспект, робота з джерелами, рівень досягнень інших дослідників, констатуючі посилення, теза, проблема, структура тексту, вступ, основна частина і висновки, заголовок наукового тексту, завдання наукового дослідження, назви розділів і параграфів, тема. композиція залежить від плану наукової роботи, рубрикація наукового тексту – чіткий і логічний поділ на певні частини, типові помилки, вступ, обґрунтування актуальності наукової проблеми, характеристика теоретичних і практичних досліджень, історія питання, виділення предмета дослідження, мета, завдання, гіпотеза, методи, наукова новизна, практичне значення дослідження, додатки, культура читання наукових праць, конспект, реферат, анотація, компресія наукового тексту.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Підготуйте інфографіку, яка наочно демонструє ключові етапи підготовки наукового дослідження, включаючи збір даних, аналіз та презентацію результатів.
2. Розробіть постер для наукової конференції за вашою дослідницькою темою. Він має містити заголовок, короткий опис, методи дослідження, основні результати та висновки.
3. Запишіть коротке відео (3-5 хвилин), у якому представите своє дослідження. Використовуйте слайди, діаграми, анімації або інші візуальні елементи для кращого сприйняття.
4. Підготуйте усну презентацію свого дослідження. Вона має бути захопливою, доступною для широкої аудиторії та містити яскраві приклади або історії.
5. Сформулюйте пресреліз, що пояснює суть вашого дослідження для широкої аудиторії. Використовуйте просту, зрозумілу мову.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке науковий текст і які його основні характеристики?
2. Які основні вимоги до написання наукового тексту?
3. Чим науковий текст відрізняється від публіцистичного чи художнього?
4. Які основні етапи роботи над науковим текстом?
5. Чому важливо починати роботу з визначення теми та мети дослідження?
6. Які методи збору та аналізу інформації є найефективнішими для написання наукового тексту?
7. Як структурується науковий текст і які елементи він має містити?
8. Яка роль вступу та висновків у науковому тексті?
9. Що таке теза і яку роль вона відіграє в науковому тексті?
10. Як правильно сформулювати тезу для наукової роботи?
11. Чому важливо, щоб теза була чіткою та аргументованою?
12. Які помилки найчастіше допускають при формулюванні тези?
13. Що таке компресія наукового тексту і навіщо вона потрібна?
14. Які способи скорочення наукового тексту є найбільш ефективними?
15. Як скорочення тексту впливає на його зміст та сприйняття читачем?
16. Які засоби компресії тексту використовують при створенні анотацій та рефератів?
17. Чи можна зберегти наукову точність тексту при його скороченні? Якщо так, то як?
18. Які основні вимоги до мови кваліфікаційної роботи?
19. Якими характеристиками має володіти науковий стиль мовлення?
20. Чому важливо дотримуватися єдності стилю у кваліфікаційній роботі?
21. Як уникнути суб'єктивності у науковому тексті?
22. Які мовні засоби є характерними для наукового стилю?
23. Як правильно використовувати термінологію у кваліфікаційній роботі?
24. Яку роль відіграють складні синтаксичні конструкції у науковому тексті?
25. Чому важливо дотримуватися логічної та структурної цілісності тексту?
26. Чому не варто використовувати емоційно забарвлені слова та оцінні судження?
27. Як правильно використовувати цитати та посилання в науковому тексті?
28. Чим відрізняється об'єктивна й суб'єктивна модальність у науковому тексті?
29. Які найпоширеніші помилки у мовному оформленні кваліфікаційної роботи?
30. Як уникнути повторів та надмірної складності викладу?
31. Чому важливо правильно оформлювати списки, таблиці та ілюстрації?
32. Як перевірити текст на відповідність нормам наукового стилю?
33. Як покращити науковий стиль власного тексту?
34. Які інструменти можуть допомогти у редагуванні кваліфікаційної роботи?
35. Чому важливо перечитувати та редагувати власний текст перед подачею?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Аналіз тексту. Завдання: візьміть уривок з наукового тексту, проаналізуйте структуру речень, використані мовні засоби. Запропонуйте способи покращення тексту (спрощення речень, усунення повторів тощо).

2. Перефразування. Завдання: візьміть довгий складний абзац наукового тексту та спробуйте перефразувати його так, щоб він: залишався науковим, але був більш зрозумілим, не втрачав змісту, але був коротшим.

3. Створення власного тексту

Завдання: напишіть короткий текст (200–300 слів) на одну з тем: «Штучний інтелект у повсякденному житті», «Екологічні виклики XXI століття», «Вплив соціальних мереж на суспільство». Після написання перевірте текст на логічність, уникайте зайвих слів та канцеляризмів.

4. Формулювання тез. Завдання: прочитайте невеликий текст (можна статтю або доповідь), виділіть основні тези – 3–5 ключових думок. Сформулюйте їх коротко і точно.

5. Компресія тексту. Завдання: візьміть 1-2 абзаци наукового тексту і скоротіть їх до 1-2 речень без втрати змісту.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Основні етапи створення наукового тексту: від ідеї до готової роботи.
2. Науковий стиль мовлення та його особливості.
3. Види наукових текстів: стаття, монографія, доповідь, дисертація.
4. Методи дослідження та їх відображення у науковому тексті.
5. Теза як основа наукового тексту: поняття, види, критерії.
6. Логічна аргументація в науковому тексті: як правильно розкривати тезу?
7. Помилки при формулюванні тези та способи їх уникнення.
8. Основні методи скорочення тексту без втрати змісту.
9. Анотація та резюме: особливості стиснення наукової інформації.
10. Перефразування як засіб компресії тексту.
11. Автоматизовані засоби аналізу та скорочення наукових текстів.
12. Візуалізація наукової інформації: як зробити дослідження доступнішим?
13. Використання термінології у кваліфікаційній роботі: правила та рекомендації.
14. Технології редагування наукових текстів: автоматичні та ручні методи.
15. Використання цитат і посилань у кваліфікаційній роботі: етичні та стилістичні норми.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Аналіз наукового / професійного тексту: методичні рекомендації / Ю. О. Томчаковська, Л. В. Строченко, О. Г. Томчаковський. Одеса : Олді+, 2023. 60 с.
2. Ліпич Л. Г., Громко Л. С. Методологія та організація наукових досліджень: методичні вказівки для практичної роботи. Луцьк, 2019. 45 с.
3. Онуфрієнко Г. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами. К., 2009. 392 с.
4. Основи академічного письма: навчально-методичний посібник / А.А.Кісельова., Л.В.Завальська. Одеса. 2023. 2023. 70 с. (електронний). <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/25250>
5. Основи наукових досліджень та академічна доброчесність : практикум для підготовки до аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманіт. науки», спец. 035 «Філологія» [Електронний ресурс] / уклад.: М. В. Мамич, О. В. Шевченко Бітенська, А. А. Кісельова. Нац. ун т «Одес. юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2024. 36 с. Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/274234>.
6. Почтовюк А. Б., Семеніхіна В.В . Роль наукової етики в сучасних економічних дослідженнях. Ефективна економіка. 2021. № 1. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.1.11>
7. Семеног О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2021. 220 с.

ТЕМА 7 ЕТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Етика та праксеологія науки.
2. Проблема свободи та відповідальності вченого.
3. Культура особистості дослідника.
4. Культура читання наукового тексту.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Етика науки, норми поведінки, праксеологія, раціональна систематизація, «шлях бджоли» Френсіса Бекона, алгоритм результативної праці, планування діяльності та її оцінювання, аксіологія, етика вченого, моральні цінності, плагіат, оббріхування, фальсифікація, пошук і відстоювання істини, відповідальність вченого, достовірність матеріалу, точність і обґрунтованість висновків, культура суб'єкта науково-дослідницької діяльності, професійний саморозвиток, наукова мовна культура, культура читання наукового тексту, жанрова компетенція, термінологічна культура, редагування і саморедагування, функціональна стилістика, різновиди читання наукового тексту, сприймання наукового тексту, мисленнєва обробка отриманої інформації.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Розгляньте основні поняття до теми. Згадавши матеріал лекції, схарактеризуйте кожне поняття. Уточніть незрозуміле у матеріалах з рекомендованої літератури.
2. Оберіть тему з пропонованих для презентацій та повідомлень. Підготуйте матеріал для повідомлення. Зробіть презентацію.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Яка відмінність у етимології термінів «етика» та «етикет»?
2. Яке головне покликання праксеології?
3. У чому суть праксеологічного методу здобуття універсального знання про працю?
4. Які відомі наукові здобутки Френсіса Бекона?
5. Які праксеологічні правила можна часто спостерігати в реальному житті?
6. Чому праксеологія зближується з аксіологією?
7. Яким чином етика науки являє собою філософське і соціологічне вивчення взаємовідносин науки та моралі?
8. Етика вченого і етика науки це однакові за обсягом поняття? Доведіть свою думку.
9. Моральні цінності науки відрізняються від моральних цінностей життя?
10. Чому морально-етичні норми – це не тільки заборони, а й дозволи?
11. Етичні норми слугують для утвердження та захисту специфічних, характерних саме для науки, цінностей. Назвіть їх.

12. Із яких факторів складається проблема відповідальності вченого?
13. У чому суть наукового ризику?
14. Хто є суб'єктами науково-дослідницької діяльності?
15. Яке тлумачення має поняття «культура суб'єкта науково-дослідницької діяльності»?
16. У чому суть поняття професійного саморозвитку вченого?
17. У чому суть оволодіння текстовою культурою?
18. Яку роль у науковій діяльності відіграє культура фахового наукового редагування і саморедагування?
19. Які запитання варто поставити собі перед читанням наукового тексту?
20. Які існують різновиди читання наукового тексту?
21. Які поради науковиця Г. Онуфрієнко пропонує щодо читання наукового тексту?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Дайте відповідь на дискусійні питання і переконливо доведіть свою думку:
 - А. Науковий пошук – труд чи талант?
 - Б. Наукові гіпотези – реальність чи фантазії?
 - В. Наука і мораль – гармонія чи конфлікт?
 - Г. Етикет науковця – ілюзія чи реальність?
 - Д. Інтернет-матеріали чи бібліотечна література?
2. Продумайте, як влаштувати дискусію. Один здобувач доводить актуальність і важливість обраної ним теми, а його опонент намагається спростувати виголошену позицію. Дискусія має продовжуватися 5 хвилин. Дотримання правил етикету є обов'язковим.
3. Доведіть, навівши приклади, що в заголовках наукових статей здебільшого відбувається нарощення інформації завдяки формам родового відмінка іменників.
4. Проілюструйте прикладами різні засоби зв'язку між абзацами наукового тексту (синтаксичні засоби, повторення тощо).
5. Назвіть етикетні словесні формули, якими доцільно послуговуватися під час гострого обговорення наукових проблем.
6. Обґрунтуйте, із скількох та яких саме обов'язкових та факультативних компонентів складається телефонна розмова з науковим керівником (консультантом).
7. З'ясуйте, яких коректних полемічних прийомів найчастіше бракує сучасному здобувачеві освіти і чому.
8. Сформулюйте ключові правила коректного ведення дискусії.
9. Поясніть, порівнюючи, мету дискусії і полеміки.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Світовий досвід формування норм етики наукового дослідження.
2. Європейська нормативно-правова база, яка регулює етику наукового дослідження.

3. Норми етики наукового дослідження у документах та в освітньо-наукових практиках.
4. Положення навчальних закладів щодо регулювання етичних норм.
5. Види порушень академічної етики при проведенні наукових досліджень.
6. Наукова етика у контексті актуальних наукових проблем сучасності.
7. Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.
8. Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст.
9. Сучасна наукова комунікація у концепції Н. Лумана.
10. Моральні ідеали наукового середовища. Академічне середовище як місце формування особливого ідеалу моральності, значення цього ідеалу для культури.
11. Зв'язок моральних та професійних якостей наукового працівника.
12. Професійна етика та етикет. Етикет як прояв моральної культури особистості.
13. Поняття відповідальності в етиці. Відповідальність як зворотний бік свободи.
14. Етика науки та етика технології.
15. Етичні проблеми окремих стадій наукової діяльності.
16. Етика наукової публікації.
17. Вимога істинності та новизни. Плагіат. Норми цитування. Співавторство.
18. Етичні норми наукової дискусії.
19. Міжособистісні стосунки у науковому колективі та їх моральні аспекти.
20. Стосунки «учитель – учень» в науці.
21. Моральні аспекти функціонування наукових шкіл.
22. Проблема авторитету у науці.
23. Наука та її антиподи: лженаука, паранаука, псевдонаука; умови їхньої появи, розвитку та їхні моральні засади.
24. Історичні приклади фальсифікацій: алхімія, расова теорія. Відповідальність за фальсифікацію у сучасній науці.
25. Етичні конфлікти у науці та шляхи їх розв'язання. Етичні санкції.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Аналіз наукового / професійного тексту: методичні рекомендації / Ю. О. Томчаковська, Л. В. Строченко, О. Г. Томчаковський. Одеса : Олді+, 2023. 60 с.
2. Етика та раціональність у науковому дослідженні : Навчальний посібник / В. С. Ратніков, А. І. Теклюк. Вінниця : ВНТУ, 2022. 143 с.
3. Етичний кодекс ученого України [Електронний ресурс] // «Бюлетень ВАК України», № 11. – К., 2011 / [Схвалено постановою загальних зборів НАН України від 15 квітня 2009, №2]. – Режим доступу: <http://www.umo.edu.ua/etichnij-kodeks-uchenogo-ukrani>
4. Кисельов М. М. Етика та наука: сфери перетину. Наука. Релігія.

Суспільство. 2012. № 2. С. 30–39.

5. Кругляк М. Трансформація уявлень про етику науки від класичного до сучасного періоду розвитку наукового пізнання. 2013. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84323631.pdf>

6. Ліпич Л. Г., Громко Л. С. Методологія та організація наукових досліджень : методичні вказівки для практичної роботи. Луцьк, 2019. 45 с.

7. Онуфрієнко Г. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами. К., 2009. 392 с.

8. Основи академічного письма: навчально-методичний посібник / А.А.Кісельова., Л.В.Завальська. Одеса. 2023. 2023. 70 с. (електронний). <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/25250>

9. Основи наукових досліджень та академічна доброчесність : практикум для підготовки до аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманіт. науки», спец. 035 «Філологія» [Електронний ресурс] / уклад.: М. В. Мамич, О. В. Шевченко Бітенська, А. А. Кісельова. Нац. ун т «Одес. юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2024. 36 с. Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/274234>.

10. Почтовюк А. Б., Семеніхіна В.В . Роль наукової етики в сучасних економічних дослідженнях. Ефективна економіка. 2021. № 1. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.1.11>

11. Семеног О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021. 220 с.

12. Чуканова С. О. Відкрита наука у контексті академічної доброчесності: етика роботи з відкритими даними та принципи їх цитування. 2021. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f79f72da-656f4031-88b6-138cae1b51a1/content>

ТЕМА 8

ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ АКАДЕМІЧНОГО ТЕКСТУ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Науковий текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.
2. Академічний текст як система.
3. Інтертекстуальність як колективний диструкт наукового дискурсу.
4. Наукова стаття як самостійний науковий твір.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Академічне письмо, науковий стиль, функціональний стиль, графічна мова, первинні і вторинні наукові тексти, власне науковий академічний підстиль, науково-навчальний підстиль, науково-популярний підстиль, смислова точність і однозначність, об'єктивність, логічна послідовність, спрямованість на адресата, насиченість наукового тексту, дискурс, тема тексту, процедура, будова абзацу, єдність тексту, хронологічний порядок, причинно-наслідковий порядок, порівняння/протиставлення, інтертекстуальність, прецедентність, різні форми цитування, диструкт наукового дискурсу, інтертекстема, класифікація типів міжтекстових зв'язків, маркери інтертекстуальності, адресні та змішані посилення.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Аналіз наукового тексту. Оберіть наукову статтю за фахом (обсяг – 2–3 сторінки). Проаналізуйте її за такими критеріями: структура тексту (вступ, основна частина, висновки); використання наукового стилю (лексика, синтаксис, засоби логічного зв'язку); особливості оформлення (цитування, використання джерел). Результати аналізу оформіть у вигляді короткого есе (1–1,5 сторінки).

2. Написання власного наукового тексту. Напишіть власний науковий текст (0,5–1 сторінка) на тему вашої спеціальності, дотримуючись таких вимог: використання термінології; логічна послідовність викладу; дотримання норм наукового стилю. Після написання зробіть самоаналіз за тими ж критеріями, що у першому завданні.

3. Дослідження інтертекстуальності в наукових текстах. Оберіть дві наукові статті за вашою спеціальністю, що стосуються однієї теми. Проаналізуйте їх за такими критеріями: які форми інтертекстуальності використовуються (цитати, відсилання, алюзії, парафрази)? Як впливає інтертекстуальність на сприйняття змісту тексту? Чи можна вважати інтертекстуальність диструктом наукового дискурсу, чи вона, навпаки, сприяє розвитку наукової думки? Результати оформіть у вигляді аналітичної записки (1,5–2 сторінки).

4. Написання есе з елементами інтертекстуальності. Напишіть коротке есе (1 сторінка) на наукову тему, використовуючи інтертекстуальні елементи: пряме цитування та його оформлення; посилення на інші наукові роботи; використання парафразів та алюзій. Після написання зробіть самоаналіз: наскільки використана інтертекстуальність ускладнює чи, навпаки, полегшує розуміння тексту?

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які основні ознаки наукового стилю мовлення?
2. Яка структура типового наукового тексту?
3. Які мовні засоби забезпечують логічність і послідовність викладу в науковому тексті?
4. Як відрізнити науковий текст від текстів інших функціональних стилів?
5. Яке значення має термінологія у формуванні наукового тексту?
6. Які вимоги висуваються до оформлення наукового тексту (цитування, посилання на джерела тощо)?
7. Що таке інтертекстуальність, і які її основні форми в науковому дискурсі?
8. Якими способами інтертекстуальність може впливати на зміст і сприйняття наукового тексту?
9. У чому полягає деструктивний потенціал інтертекстуальності в науковому дискурсі?
10. Як інтертекстуальність може сприяти розвитку наукового знання, а не його руйнуванню?
11. Які є основні типи взаємодії текстів у науковій сфері (цитування, парафраз, алюзія тощо)?
12. Як правильно використовувати інтертекстуальні елементи, щоб уникнути плагіату та забезпечити наукову коректність?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Перетворіть наведений нижче уривок публіцистичного або художнього тексту у науковий, дотримуючись особливостей наукового стилю:
"Люди завжди прагнули дізнатися, що відбувається навколо них, тому вони створювали різні способи дослідження світу. Так і виникла наука".
 Перепишіть цей фрагмент так, щоб він відповідав науковому стилю, використовуючи точні терміни та формулювання.
2. Оберіть наукову статтю за вашою спеціальністю та напишіть до неї анотацію (100–150 слів), яка повинна містити: короткий виклад основної проблеми, мету дослідження, основні результати, висновки.
3. Оберіть наукову статтю з вашої спеціальності та виконайте її аналіз:
 - Визначте форми інтертекстуальності (цитати, посилання, парафрази, алюзії).
 - Оцініть, як ці елементи впливають на розуміння тексту: вони спрощують чи ускладнюють сприйняття інформації?
 - Зробіть висновок: чи є використана інтертекстуальність конструктивним чи деструктивним фактором у науковому дискурсі?
4. Знайдіть уривок наукового тексту, у якому інтертекстуальність використана надмірно або некоректно (наприклад, велика кількість складних відсилань, цитування без пояснень). Відредагуйте текст так, щоб він був більш зрозумілим і логічно структурованим. Збережіть необхідний рівень наукової аргументації та коректного використання джерел.

5. Напишіть короткий науковий текст (1 сторінка) на тему вашої спеціальності, у якому використаєте: прямі цитати з наукових джерел (з правильним оформленням); посилання на відомі наукові роботи; алюзії або парафрази, що вказують на зв'язок з іншими текстами. Після написання зробіть самоаналіз: наскільки використані елементи інтертекстуальності впливають на доступність та зрозумілість тексту?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Розгляд основних структурних елементів, мовних засобів і стилістичних особливостей наукового тексту.
2. Функції наукового тексту в професійній діяльності спеціаліста.
3. Мовні засоби аргументації та логічної побудови в науковому тексті.
4. Різновиди наукових текстів та їхні особливості.
5. Проблеми та виклики сучасного наукового тексту: цифровізація та автоматизація наукової комунікації.
6. Інтертекстуальність у наукових текстах: форми та функції.
7. Аргументи "за" і "проти" впливу інтертекстуальності на цілісність наукового знання.
8. Інтертекстуальність і проблема академічної доброчесності: межа між цитуванням і плагіатом.
9. Вплив інтертекстуальності на точність і достовірність наукового дискурсу.
10. Цифровізація науки: нові форми інтертекстуальності у наукових текстах.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Інтертекстуальність та інтермедіальність: в просторі української мови, літератури і культури: колективна монографія / [Гол.ред. А. Архангельська]. Оломоуц, 2018. 307 с.
2. Основи академічного письма: навчально-методичний посібник / А.А.Кісельова., Л.В.Завальська. Одеса. 2023. 2023. 70 с. (електронний). <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/25250>
3. Основи наукових досліджень та академічна доброчесність : практикум для підготовки до аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманіт. науки», спец. 035 «Філологія» [Електронний ресурс] / уклад.: М.В. Мамич, О.В. Шевченко Бітенська, А. А. Кісельова. Нац. ун т «Одес. юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2024. 36 с. Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/274234>
4. Про освіту: Закон України №2145-УІІ від 05.09.2017 зі змінами 2025. https://urist.com.ua/act/pro_osvitu
5. Семеног О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.

ТЕМА 9

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЇЇ ПОРУШЕННЯ. КОДЕКСИ ЧЕСТІ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти.
2. Академічна культура: поняття, функції, складові.
3. Академічна нечесність та методи її запобігання.
4. Етичний кодекс ученого.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Принцип академічної доброчесності, орієнтація на практичне застосування знань, свідомі і несвідомі поведінки в недотриманні авторства текстів, академічна культура, компоненти академічної культури, функції академічної культури, цінності академічної культури, академічна нечесність, нечесність в освітній діяльності, нечесність в науковій діяльності, плагіат, списування відповідей, привласнення результатів навчальної та наукової діяльності, академічне шахрайство, недобросовісна конкуренція, отримання або пропонування неправомірних винагород, конфлікт інтересів, непотизм, методи запобігання академічній нечесності, виховні та дисциплінарні санкції, етичний кодекс ученого України, моральні виміри науки та громадська відповідальність.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Обґрунтуйте вибір теми свого наукового дослідження та її актуальність.
2. Підготуйте доповіді на теми: «Методи боротьби з академічною недоброчесністю в Україні», «Методи боротьби з академічною недоброчесністю в різних країнах Європи».

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Як характеризується принцип академічної доброчесності в Законі України «Про освіту»?
2. Які приклади недотримання академічної доброчесності ви можете назвати?
3. У чому суть свідомої та несвідомої поведінки у недотриманні авторства тексту?
4. Як прийнято розуміти суть академічної культури?
5. З яких компонентів складається інтегративне утворення особистості?
6. Які функції академічної культури виокремлюють вчені?
7. Що прийнято відносити до основних цінностей академічної культури?
8. Які основні форми проявів академічної нечесності?
9. Яких форм може набувати академічне шахрайство?
10. Які існують методи запобігання академічній нечесності?
11. Яка мета і завдання Етичного кодексу вченого України?

12. Які найважливіші цінності і принципи поведінки вченого ви можете назвати?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Ознайомтеся із ст. 42 Закону України «Про освіту» і знайдіть визначення академічної доброчесності.
2. Розгляньте роботи професора О. М. Семеног, які стосуються академічної культури. Які основні моменти праць вас особливо зацікавили?
3. Ознайомтеся з Етичним кодексом ученого України, що нового Ви б запропонували додати у цей документ?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Академічна доброчесність як складова забезпечення якості освіти.
2. Методи боротьби з академічною недоброчесністю в Україні.
3. Методи боротьби з академічною недоброчесністю в різних країнах Європи.
4. Права та обов'язки здобувачів освіти.
5. Наукова комунікація в цифрову епоху.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Гребенюк Т.В. Академічна доброчесність: навчальний посібник для студентів 1-го курсу всіх спеціальностей медичних та фармацевтичних факультетів. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с.
2. Етичний кодекс ученого України: постанова загальних зборів НАН України №2 від 15.04.2009. <https://ips.ligazakon.net/document/MUS12440>
3. Кришталь А.О. Академічна доброчесність: курс лекцій: навчальний посібник. Черкаси. 2022. 124 с.
4. Основи академічного письма: навчально-методичний посібник / А.А.Кісельова., Л.В.Завальська. Одеса. 2023. 70 с. (електронний). <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/25250>
5. Основи наукових досліджень та академічна доброчесність : практикум для підготовки до аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманіт. науки», спец. 035 «Філологія» [Електронний ресурс] / уклад.: М.В. Мамич, О.В. Шевченко Бітенська, А. А. Кісельова. Нац. ун т «Одес. юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2024. 36 с. Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/274234>
6. Про освіту: Закон України №2145-УІІ від 05.09.2017 зі змінами 2025. https://urist.com.ua/act/pro_osvitu
7. Семеног О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.

ТЕМА 10

ПОРУШЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Авторське право. Об'єкти авторського права.
2. Інтелектуальна власність. Правила використання об'єктів інтелектуальної власності.
3. Поняття плагіату в Україні та світі. Види плагіату.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Авторське право, об'єкти авторського права, твір як об'єкт правової охорони, інтелектуальна власність, Всесвітня організація інтелектуальної власності, результати інтелектуальної діяльності, об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності, структура органів регулювання охорони інтелектуальної власності, плагіат, методи запобігання плагіату, види плагіату, академічний плагіат і порушення авторського права, помилки цитування, цитування перекладів, коректні посилання, самоплагіат, науковий результат, фабрикація, фальсифікація, списування, протидія плагіату.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Створіть табличку і запишіть назви об'єктів, на які авторське право поширюється, і назви об'єктів, на які авторське право не поширюється.
2. Знайдіть матеріал в Інтернеті і поясніть, як отримати авторські права на опубліковані і неопубліковані твори, завершені і незавершені.
3. Розглянувши статтю 446 Цивільного кодексу України та статтю 31 Закону України «Про авторське право і суміжні права» дайте відповідь на запитання: скільки років зберігається авторське право?

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що є об'єктами авторського права?
2. Чи містить чинне законодавство повний перелік об'єктів авторського права?
3. Як давно з'явився термін «Інтелектуальна власність»?
4. На які три основні групи можна поділити об'єкти інтелектуальної власності?
5. Які об'єкти інтелектуальної власності ви можете назвати?
6. Що входить у склад законодавчої бази щодо захисту прав інтелектуальної власності?
7. Який закон України визначає суть академічного плагіату?
8. Що розуміється під поняттям академічної недоброчесності?
9. Які у різних країнах світу існують методи запобігання академічній недоброчесності?
10. Які в Україні існують методи запобігання академічній недоброчесності?
11. Які види плагіату є найбільш поширеними?

12. Чи є тотожними поняття «плагіат» і «порушення авторського права»?
13. Яких помилок цитування можна припуститися при написанні наукової роботи?
14. У чому особливості правильного цитування перекладу?
15. Чому самоплагіат також уприналежнюють до порушень академічної доброчесності?
16. Які приклади самоплагіату Ви можете назвати?
17. Що таке фальсифікація?
18. Які найбільш виразні причинами розповсюдження плагіату на ваш погляд?
19. Які засоби протидії плагіату є найбільш результативними?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Доведіть, що інтелектуальний продукт (вірш, світлина, торгова марка, науковий текст тощо) ваш.
2. Запишіть алгоритм реєстрації авторського права.
3. Створіть презентацію «Інтелектуальна власність та авторське право».

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Законодавча база щодо захисту прав інтелектуальної власності.
2. Об'єкти права інтелектуальної власності
3. Структура органів регулювання охорони інтелектуальної власності.
4. Охорона авторських прав у контексті міжнародних договорів.
5. Інтерв'ю як об'єкт авторського права
6. Доменне ім'я як об'єкт права інтелектуальної власності
7. Електронна публікація як об'єкт авторського права.
8. Авторське право Німеччини.
9. Авторські права на фотографічні твори, приватні листи та щоденники.
10. Плагіат: поняття, ознаки та особливості.
11. Піратство як форма порушення авторських прав.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Етичний кодекс ученого України: постанова загальних зборів НАН України №2 від 15.04.2009. <https://ips.ligazakon.net/document/MUS12440>
2. Основи академічного письма: навчально-методичний посібник / А.А.Кісельова., Л.В.Завальська. Одеса. 2023. 2023. 70 с. (електронний). <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/25250>
3. Основи наукових досліджень та академічна доброчесність : практикум для підготовки до аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманіт. науки», спец. 035 «Філологія» [Електронний ресурс] / уклад.: М. В. Мамич, О. В. Шевченко Бітенська, А. А. Кісельова. Нац. ун т «Одес. юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2024. 36 с. Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/274234>
4. Про авторське право і суміжні права: Закон України № 2811-IX від 01.12.22. із змінами <https://ips.ligazakon.net/document/T222811>

5. Про вищу освіту : Закон України № 1556-УІІ від 01.07.2014
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

6. Семеног О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.

7. Цивільний кодекс України №435-ІУ від 16.01.2003.
<https://ips.ligazakon.net/document/T030435>

ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

ПІДГОТОВКА ТЕЗ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЇ НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ

Завдання має на меті підготовку теоретичних матеріалів, розвиток навичок презентації результатів наукового дослідження та публічного виступу.

Індивідуальне завдання з підготовки тез та презентації наукової доповіді передбачає виконання кількох основних етапів, кожен з яких вимагає певних зусиль і уваги до деталей.

Пропонуємо детальну інструкцію з вимогами до виконання завдання:

1. Тези є коротким викладом основних ідей, досліджень або висновків, які будуть висвітлені в науковій доповіді. Вони повинні бути логічно побудовані і містити такі елементи:

- Актуальність теми.
- Мету дослідження.
- Методологію (вказати методи і підходи, що були використані для досягнення мети).
- Основні результати, які отримано в ході дослідження.
- Висновки (підсумок того, що було досягнуто, та можливі напрями подальших досліджень).

Вимоги до тез:

Обсяг зазвичай не більше 1-2 сторінок.

Текст має бути чітким та лаконічним. Висновки – сформульовані чітко та обґрунтовано.

Слід використовувати науковий стиль, уникаючи зайвої інформації чи зайвих деталей.

У тексті мають бути покликання на джерела, що використовувалися.

2. Презентація є візуальним супроводом усного виступу, має унаочнювати хід дослідження і висновки з метою спрощення сприйняття наукового матеріалу реципієнтом. Вона має включати основні складові доповіді.

Структура презентації:

Слайд 1: Назва доповіді, прізвище та ім'я автора, назва ЗВО.

Слайд 2: Вступ. Актуальність теми, мета дослідження.

Слайд 3: Методологія. Опис методів дослідження.

Слайд 4-6: Опис проведеного дослідження. Ключові моменти, графіки, діаграми, таблиці.

Слайд 7: Висновки. Узагальнення результатів, можливі напрями для подальших досліджень.

Вимоги до презентації.

Кількість слайдів 7 – 12 .

Дизайн простий та зрозумілий. Використання шрифтів, які легко читаються, кольорова палітра обмежена.

Текст на слайдах лаконічний, без зайвих деталей.

Ілюстрації – діаграми, графіки або інші візуальні елементи для пояснення складних концепцій.

Час на презентацію 10-15 хвилин.

3. Підготовка до виступу

Після написання тез і підготовки презентації важливо добре підготуватися до усного виступу.

Спробуйте виголосити майбутню доповідь. Так ви попрактикуєтесь у говорінні і прослідкуєте, чи не перевищуєте регламент, відведений для виступу.

Важливо чітко і зрозуміло пояснити основні моменти, не заглиблюючись у надто складні технічні деталі.

Маєте підготуватися до запитань, добре орієнтуючись у написаному тексті і опрацьованих джерелах.

4. Технічне оформлення тез має відповідати загальним вимогам до оформлення наукових робіт.

Формат презентації PowerPoint або аналогічні програми.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Що є основною метою наукового дослідження?

- а) підтвердження вже існуючих теорій;
- б) отримання нових знань;
- в) вивчення існуючих фактів;
- г) створення наукових публікацій.

2. Що таке гіпотеза в науковому дослідженні?

- а) загальна теорія, що пояснює явище;
- б) наукове припущення, яке підлягає перевірці;
- в) теоретичне підґрунтя дослідження;
- г) підтверджений факт.

3. Який етап є першим у науковому дослідженні?

- а) аналіз результатів;
- б) постановка проблеми;
- в) оцінка гіпотез;
- г) написання висновків.

4. Що є об'єктом наукового дослідження?

- а) тема дослідження;
- б) теоретичні концепції;
- в) процеси або явища, що досліджуються;
- г) методологічний підхід.

5. Яка з наведених методологій частіше застосовується для кількісного дослідження?

- а) емпіричний метод;
- б) статистичний метод;
- в) кейс-метод;
- г) контент-аналіз.

6. Який метод наукового дослідження використовує інтерпретацію якісних даних?

- а) експериментальний;
- б) опитування;
- в) контент-аналіз;
- г) статистичний.

7. Що таке системний підхід у науковому дослідженні?

- а) вивчення окремих частин системи без взаємозв'язків;
- б) аналіз взаємозв'язків між частинами системи;
- в) фокусування лише на теоретичних аспектах;
- г) застосування однієї теорії до всіх випадків.

8. Яка з наведених характеристик описує фундаментальне наукове дослідження?

- а) має безпосереднє практичне застосування;
- б) орієнтоване на вирішення конкретних виробничих задач;
- в) призначене для створення нових теорій та принципів;
- г) використовує вже існуючі наукові дані.

9. Яка роль логіки в науковому дослідженні?

- а) визначати методи збору даних;
- б) забезпечувати логічну послідовність аргументів та висновків;
- в) оцінювати практичні результати;
- г) використовувати математичні методи.

10. Який з методів є найефективнішим для перевірки гіпотези?

- а) спостереження;
- б) експеримент;
- в) теоретичний аналіз;
- г) моделювання.

11. Які дослідження вважаються прикладними?

- а) теоретичні, що націлені на створення нових теорій;
- б) практичні, спрямовані на вирішення конкретних проблем;
- в) дослідження, які не мають безпосереднього застосування;
- г) математичні, що використовують статистику.

12. Що є суб'єктом наукового дослідження?

- а) об'єкт дослідження;
- б) дослідник або науковець;
- в) теоретична основа дослідження;
- г) практичне застосування результатів.

13. Що включає в себе емпіричний метод дослідження?

- а) використання теоретичних конструкцій для аналізу;
- б) збір і аналіз даних через спостереження або експеримент;
- в) побудову математичних моделей;
- г) формулювання гіпотез без практичної перевірки.

14. Яка з наведених характеристик найкраще описує метод дедукції в науковому дослідженні?

- а) виведення загальних висновків з конкретних спостережень;
- б) перевірка гіпотез через експериментальні дані;
- в) використання узагальнень для формулювання висновків;
- г) оцінка кількості даних через статистичний аналіз.

15. Що є основною метою застосування статистичних методів у науковому дослідженні?

- а) оцінка економічної вигоди;
- б) пошук та оцінка взаємозв'язків між змінними;
- в) визначення правильності методів збору даних;
- г) визначення теоретичних основ дослідження.

16. Що є основною метою наукового дослідження?

- а) підтвердження вже існуючих теорій;
- б) отримання нових знань;
- в) вивчення існуючих фактів;
- г) створення наукових публікацій.

17. Який метод дослідження в управлінні є найбільш ефективним для збору числових даних?

- а) інтерв'ю;
- б) анкетування;
- в) спостереження;
- г) порівняльний аналіз.

18. Що є основним етапом у проведенні управлінського дослідження?

- а) формулювання гіпотези;
- б) вибір методу дослідження;
- в) аналіз даних;
- г) презентація результатів.

19. Який з наступних методів є якісним методом дослідження в управлінні?

- а) опитування;
- б) фокус-групи;
- в) математичний аналіз;
- г) кількісний аналіз.

20. Що таке PEST-аналіз в управлінських дослідженнях?

- а) оцінка фінансових результатів компанії;
- б) оцінка факторів зовнішнього середовища;
- в) аналіз внутрішніх процесів компанії;
- г) оцінка стратегії компанії.

21. Який з методів є найбільш підходящим для вивчення організаційної культури?

- а) спостереження;
- б) інтерв'ю;
- в) контент-аналіз;
- г) аналіз документації.

22. Що є результатом проведення аналізу конкурентного середовища?

- а) визначення стратегії компанії;
- б) оцінка ринкових можливостей;
- в) визначення слабких сторін конкурентів;
- г) розробка нової стратегії маркетингу.

23. Який метод аналізу дозволяє виявити сильні та слабкі сторони організації?

- а) SWOT-аналіз;
- б) PEST-аналіз;
- в) фокус-групи;
- г) бенчмаркінг.

24. Який тип дослідження дозволяє визначити взаємозв'язки між різними змінними?

- а) кореляційне дослідження;
- б) кейс-метод;
- в) експериментальне дослідження;
- г) описове дослідження.

25. Який метод збору даних є найбільш підходящим для збору інформації від великої кількості респондентів?

- а) інтерв'ю;
- б) анкетування;
- в) спостереження;
- г) аналіз документів.

26. Що є головним завданням управлінського дослідження на етапі формулювання гіпотези?

- а) визначити метод дослідження;
- б) описати проблему дослідження;
- в) передбачити можливі результати;
- г) розробити анкету.

27. Яка з наведених характеристик є притаманною якісним методам дослідження?

- а) збір числових даних;
- б) глибоке розуміння інтерпретацій;
- в) логічний аналіз;
- г) статистична обробка даних.

28. Що є основною перевагою кількісних методів дослідження?

- а) можливість узагальнення результатів;
- б) глибоке дослідження індивідуальних випадків;
- в) легкість в зборі даних;
- г) визначення причинно-наслідкових зв'язків.

29. Який з методів найкраще підходить для вивчення глибинних причин поведінки співробітників?

- а) психологічне тестування;
- б) спостереження;
- в) інтерв'ю в глибинному стилі;
- г) анкетування.

30. Який з методів управлінського дослідження допомагає вивчати динаміку змін в організаціях?

- а) експериментальний метод;
- б) довготривале спостереження;
- в) кейс-метод;
- г) порівняльний аналіз.

31. Що є основною ознакою системного підходу в управлінні?

- а) підхід, що фокусується лише на окремих частинах організації;
- б) аналіз взаємозв'язків між усіма елементами організації;
- в) вивчення лише теоретичних аспектів управління;
- г) використання статистичних методів для оцінки результатів.

32. Який із принципів системного підходу в управлінні підкреслює взаємозв'язок елементів системи?

- а) принцип інваріантності;
- б) принцип адаптивності;
- в) принцип цілісності;
- г) принцип результативності.

33. Яка роль зворотного зв'язку в системному підході до управління?

а) він використовується для накопичення інформації про зміни в середовищі;

- б) він дозволяє покращити взаємодію між підсистемами;
- в) він забезпечує відсутність змін в управлінні;
- г) він не має великого значення в системному підході.

34. Який з підходів використовує системний підхід для дослідження організаційних процесів?

- а) оцінка на основі досвіду;
- б) моделювання управлінських процесів;
- в) використання аналітичних інструментів;
- г) прогнозування тенденцій.

35. Які елементи входять до складу управлінської системи за системним підходом?

- а) цілі, стратегії, структури, процеси, ресурси;
- б) технології, працівники, фінансові ресурси;
- в) організаційна структура, ресурси, ринок;
- г) комунікації, співробітники, інновації.

36. Що характеризує динамічну природу системи управління?

- а) відсутність змін у процесах;
- б) постійні адаптації до змін зовнішнього середовища;
- в) ригідність і стабільність усіх елементів системи;
- г) використання лише стандартних методів управління.

37. Як системний підхід допомагає в процесі прийняття управлінських рішень?

- а) враховує тільки короткострокові результати;
- б) забезпечує вивчення впливу всіх факторів і можливих наслідків;
- в) залишає без уваги взаємозв'язки між елементами системи;
- г) ігнорує зовнішні фактори, що впливають на організацію.

38. Який метод застосовується для аналізу організаційних процесів за допомогою системного підходу?

- а) оцінка на основі кількісних показників;
- б) метод аналізу взаємозв'язків і зворотного зв'язку;
- в) метод використання математичних моделей без дослідження взаємодії;
- г) метод інтуїтивних оцінок.

39. Яка головна мета застосування системного підходу в управлінні?

- а) розробка інноваційних продуктів;
- б) покращення внутрішніх процесів через інтеграцію елементів системи;
- в) аналіз конкурентів на ринку;
- г) зниження витрат на виробництво.

40. Що включає у себе системний аналіз управлінського процесу?

- а) тільки вивчення фінансових аспектів управління;
- б) оцінку ресурсів і стратегії без урахування зовнішніх факторів;
- в) вивчення всіх взаємозв'язків і адаптивних процесів в організації;
- г) оцінку ефективності лише окремих функцій організації.

41. Яка основна відмінність системного підходу від традиційних підходів у управлінні?

- а) системний підхід використовує лише технічні засоби;
- б) системний підхід орієнтований на повний аналіз взаємозв'язків між усіма елементами організації;
- в) традиційний підхід зосереджений лише на результатах діяльності;
- г) традиційний підхід не враховує взаємодії в системі.

42. Який метод є найбільш популярним для дослідження управлінських процесів за допомогою системного підходу?

- а) експертні оцінки;
- б) системне моделювання;
- в) математичні обчислення;
- г) історичний аналіз.

43. Що таке адаптивність управлінської системи в контексті системного підходу?

- а) здатність змінювати стратегію при внутрішніх проблемах;
- б) здатність організації реагувати на зміни в зовнішньому середовищі;
- в) здатність досягати постійного росту;
- г) здатність до усунення всіх внутрішніх проблем.

44. Які етапи включає процес системного аналізу в управлінні?

- а) формулювання задач і розподіл ресурсів;
- б) збір даних, аналіз, визначення проблем і вибір рішень;
- в) тільки збір статистичних даних;
- г) планування та реалізація стратегії без аналізу змін.

45. Як системний підхід допомагає в управлінні змінами в організації?

- а) оцінює тільки технічні аспекти змін;
- б) аналізує взаємозв'язки між усіма елементами, що можуть бути обумовлені змінами;
- в) ігнорує роль людського фактора в змінах;
- г) зосереджується на короткострокових результатах.

46. Які технології використовуються для збору даних на етапі емпіричного дослідження?

- а) спостереження, інтерв'ю, анкети;
- б) соціальні мережі, онлайн-опитування, мобільні додатки;
- в) теоретичний аналіз, моделювання, системний аналіз;
- г) літературний аналіз, аналіз документів, експертні оцінки.

47. Як на етапі обробки даних сучасні технології допомагають збільшити точність результатів?

- а) за допомогою статистичних програм та аналізу великих даних;
- б) використовуючи інтерв'ю та відкриті відповіді;
- в) через використання теоретичних моделей і гіпотез;
- г) застосовуючи творчі методи, аналізуючи на основі інтуїції.

48. Яка роль технологій блокчейн у наукових дослідженнях?

- а) забезпечення безпеки та прозорості результатів дослідження;
- б) автоматизація збору даних;
- в) аналіз результатів досліджень;
- г) швидка публікація наукових статей.

49. Що є основною метою наукового дослідження?

- а) підвищення продуктивності праці;
- б) вивчення та пояснення явищ і процесів;
- в) розвага та відпочинок;
- г) розвиток технологій.

50. Який етап є першим у процесі наукового дослідження?

- а) аналіз результатів;
- б) формулювання гіпотези;
- в) визначення проблеми;
- г) публікація результатів.

51. Що таке магістерська робота?

- а) практична діяльність здобувача другого рівня вищої освіти;
- б) підсумковий науковий проєкт для здобуття магістерського ступеня;
- в) теоретичне дослідження без практичної частини;
- г) розширений варіант курсового проєкту у здобувача освіти.

52. Яка характеристика є важливою для наукового дослідження?

- а) суб'єктивність;
- б) об'єктивність;
- в) спонтанність;
- г) індивідуальність.

53. Етика це наука

- а) філософська;
- б) культурологічна;
- в) психологічна;
- г) соціологічна.

54. Праксеологія це наука, яка вивчає

- а) психічні явища;
- б) людську діяльність, зокрема в аспекті її ефективності;
- в) специфіку розвитку матеріальної та духовної культури людських спільнот у певному конкретно-історичному періоді;
- г) наука про умови та процеси у суспільстві.

55. У чому суть відповідальності вченого перед суспільством?

- а) він відповідальний за кількість власних наукових досліджень;
- б) він відповідальний за актуальність свого наукового дослідження;
- в) він відповідальний за повноцінність і достовірність виробленого ним наукового «продукту»;
- г) він відповідальний за майбутнє практичне застосування виробленого ним наукового «продукту».

56. Як вчені характеризують категорію «професійний саморозвиток»?

- а) як бажання рухатися кар'єрними сходами;
- б) як бажання отримувати нову освіту;
- в) як відсутність бажання самопізнання, самоорганізації, самоосвіти, самооцінки, саморегуляції;
- г) як внутрішню здатність і потребу постійно збагачувати свій професійний досвід.

57. Що є основною метою культури читання наукового тексту?

- а) розширення словникового запасу;
- б) вилучення наукової інформації з джерел;
- в) запам'ятовування всіх термінів і понять;
- г) читання для задоволення.

58. Які види читання наукового тексту виділяють?

- а) художнє, технічне, критичне;
- б) переглядове, ознайомлювальне, поглиблене, творче;
- в) логічне, синтетичне, аналітичне;
- г) швидкісне, асоціативне, тематичне.

59. Що характерне для ознайомлювального читання?

- а) попереднє ознайомлення з текстом;
- б) глибокий аналіз змісту;
- в) виділення ключових термінів;
- г) загальне розуміння основної ідеї тексту.

60. Що знижує швидкість читання?

- а) брак уваги та відсутність мети читання;
- б) використання різних кольорів для виділення інформації;
- в) ведення конспекту;
- г) читання наукових статей.

61. Який із способів читання передбачає рецензування тексту?

- а) ознайомлювальне;
- б) поглиблене;
- в) переглядове;
- г) аналітико-критичне.

62. Що рекомендує Г. Онуфрієнко при роботі з науковим текстом?

- а) читати текст кілька разів поспіль без аналізу;
- б) пропускати складні терміни та фрази;
- в) осмислювати здобуту інформацію, спираючись на власний досвід;
- г) записувати всі речення підряд у конспект.

63. Чому важливо перечитувати найважливіші фрагменти тексту?

- а) щоб збільшити швидкість читання;
- б) для підтвердження правильного розуміння та усунення сумнівів;
- в) щоб виділити лише найпростіші частини тексту;
- г) для механічного запам'ятовування.

64. Який із факторів не впливає на розуміння наукового тексту?

- а) попередні знання читача;
- б) лексико-граматична структура тексту;
- в) кількість малюнків у тексті;
- г) внутрішня мотивація читача.

65. Що таке сприймання наукового тексту?

- а) автоматичне зчитування інформації;
- б) механічне переписування тексту;
- в) психічний процес відображення змісту тексту;
- г) вивчення наукової термінології.

66. Від чого залежить осмислення сприйнятого тексту?

- а) від розміру тексту;
- б) від досвіду, фонових знань і творчого мислення;
- в) від швидкості читання;
- г) від типу книги.

67. Як читач здійснює інтелектуальний діалог з автором?

- а) шляхом аналізу логічної структури тексту;
- б) швидко переглядаючи текст без зупинок;
- в) читаючи лише заголовки;
- г) уникаючи критичного мислення.

68. Що є підтвердженням сприймання тексту?

- а) здатність точно переписати текст;
- б) запам'ятовування окремих слів;
- в) розуміння його смислової структури;
- г) виконання тестів.

69. Що сприяє кращому запам'ятовуванню інформації?

- а) використання механічного заучування;
- б) чітке уявлення образів, в які переведена інформація;
- в) ігнорування складних термінів;
- г) запам'ятовування лише першого і останнього абзаців.

70. Який метод сприяє осмисленню прочитаного тексту?

- а) виписування ключових слів і понять;
- б) пропускання складних речень;
- в) вивчення лише заголовків;
- г) читання без будь-яких записів.

71. Яке з тверджень є правильним?

- а) читання наукового тексту не потребує аналізу;
- б) виписки бажано робити на окремих картках або аркушах;
- в) план тексту слід складати лише після повного прочитання;
- г) конспекти та тези не мають значення для розуміння тексту.

72. Яка основна мета складання плану тексту?

- а) визначення змісту тексту та його структури;
- б) запам'ятовування всіх термінів;
- в) переписування всього тексту дослівно;
- г) читання без усвідомлення.

73. Що сприяє ефективному засвоєнню наукового тексту?

- а) використання механічного запам'ятовування;
- б) читання без пауз та аналізу;
- в) виділення смислових частин і визначення зв'язків між ними;
- г) вибір текстів тільки з малюнками.

74. Що є результатом осмисленого читання?

- а) механічне запам'ятовування тексту;
- б) усвідомлення зв'язків між поняттями;
- в) читання без розуміння суті;
- г) пропускання складних частин.

75. Що є головною метою наукового стилю?

- а) розважити читача;
- б) передати художній образ;
- в) повідомити об'єктивну інформацію;
- г) використати емоційне забарвлення.

76. Яке з наведених визначень найбільш точно характеризує поняття «академічне письмо»?

- а) методологія та процес написання наукових текстів;
- б) виключно процес редагування текстів;
- в) художній підхід до написання текстів;
- г) метод навчання літературного стилю.

77. Яка з функцій не є основною функцією наукового стилю?

- а) інформативна;
- б) епістемічна;
- в) розважальна;
- г) комунікативна.

78. Які жанри належать до вторинних наукових текстів?

- а) дисертація, монографія, наукова стаття;
- б) конспекти, реферати, рецензії;
- в) курсова робота, бакалаврська робота;
- г) енциклопедія, підручник, навчальний посібник.

79. Що є характерною рисою власне наукового (академічного) підстилю?

- а) використання художніх засобів;
- б) відсутність термінології;

- в) чіткість, логічність, аргументованість;
- г) використання простонародної лексики.

80. Які мовні одиниці використовує науковий стиль?

- а) виключно художньо-емоційні вирази;
- б) лише розмовну лексику;
- в) міжстильові та спеціальні наукові терміни;
- г) виключно діалектизми.

81. Яка риса не є характерною для наукового стилю?

- а) узагальненість;
- б) емоційність;
- в) логічність;
- г) об'єктивність.

82. Який із підстилів наукового стилю призначений для широкої аудиторії?

- а) власне науковий;
- б) науково-навчальний;
- в) науково-популярний;
- г) науково-технічний.

83. Що є ознакою ясності наукового тексту?

- а) використання складних метафор;
- б) відсутність абзаців;
- в) чітка дикція, логічне наголошування, послідовність викладу;
- г) використання великої кількості вигуків.

84. Що є основним завданням вступу в академічному тексті?

- а) викласти всі результати дослідження;
- б) зацікавити читача та окреслити тему;
- в) надати лише статистичні дані;
- г) сформулювати кінцевий висновок.

85. Що таке процедура у контексті академічного письма?

- а) це процес редагування тексту;
- б) це методика досліджень, яка визначає підхід автора;
- в) це лише набір стилістичних засобів;
- г) це спосіб скорочення тексту.

86. Що забезпечує єдність академічного тексту?

- а) використання яскравих художніх засобів;
- б) головна ідея та логічний порядок викладу;
- в) велика кількість термінів та складних речень;
- г) наявність емоційного забарвлення.

87. Яка роль абзацу в академічному тексті?

- а) текст ділиться на абзаци випадковим чином;
- б) абзац – це основний будівний елемент тексту;
- в) абзаци можна переставляти без порушення структури;
- г) абзаци використовуються лише у висновках.

88. Що таке інтертекстуальність у науковому дискурсі?

- а) використання образних виразів та метафор у тексті;
- б) взаємодія між текстами через цитати, посилання, алюзії;
- в) виключно пряме цитування першоджерел;
- г) використання сленгових виразів для кращого розуміння.

89. Яка форма інтертекстуальності найчастіше використовується в наукових текстах?

- а) алегорія;
- б) цитування з посиланням;
- в) гумористичні ремарки;
- г) суб'єктивна інтерпретація фактів.

90. Який ризик може нести надмірна інтертекстуальність у науковому тексті?

- а) покращення якості аргументації;
- б) втрата оригінальності та ризик плагіату;
- г) збільшення довіри до дослідження;
- д) спрощення складних наукових понять.

91. Що є основною функцією інтертекстуальності у науковому тексті?

а) підтвердження достовірності тверджень через посилання на авторитетні джерела;

- б) використання художніх прийомів для емоційного впливу;
- в) заміна власного дослідження цитуванням інших авторів;
- г) уникнення необхідності пояснювати складні терміни.

92. Який із наведених прикладів НЕ є формою інтертекстуальності?

- а) перефраз ідей іншого автора з відповідним посиланням;
- б) пряме цитування із зазначенням джерела;
- в) використання особистих роздумів без опори на джерела;
- г) алюзії на відомі наукові праці.

93. Назвіть основні форми проявів академічної нечесності.

- а) академічний плагіат;
- б) застосування невідомих авторів термінів;
- в) заміна власного дослідження цитуванням інших авторів;
- г) недотримання структури наукового тексту.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Основні функції науки у розвитку суспільства.
2. Сутність наукового дослідження.
3. Визначення об'єкта і суб'єкта наукового дослідження.
4. Різниця між фундаментальними та прикладними дослідженнями.
5. Основні етапи наукового дослідження.
6. Гіпотеза в науковому дослідженні та її формулювання.
7. Застосування індукції та дедукції в наукових дослідженнях.
8. Ключові методологічні підходи, що використовуються в наукових дослідженнях.
9. Вплив логіки наукового дослідження на його результативність.
10. Критерії, які слід враховувати при виборі методів наукового дослідження.
11. Управлінські дослідження та їхнє основне призначення.
12. Основні етапи дослідницького процесу в управлінні.
13. Методи збору даних, що найчастіше використовуються в управлінських дослідженнях.
14. Різниця між якісними та кількісними дослідженнями в управлінні.
15. Формулювання дослідницької проблеми в управлінських дослідженнях.
16. Застосування SWOT-аналізу в управлінських дослідженнях.
17. Бенчмаркінг та його роль в управлінських дослідженнях.
18. Етичні аспекти, які слід враховувати під час проведення управлінських досліджень.
19. Оцінка надійності та валідності даних в управлінських дослідженнях.
20. Найефективніші інструменти аналізу даних для управлінських досліджень.
21. Системний підхід у контексті управління.
22. Переваги системного підходу для аналізу управлінських процесів.
23. Визначення меж управлінської системи та врахування зовнішніх факторів.
24. Методи моделювання управлінських процесів у системному підході.
25. Вплив зворотного зв'язку на ефективність управлінської системи.
26. Різниця між системним і традиційними методами управління.
27. Вирішення проблем організаційних змін за допомогою системного підходу.
28. Основні етапи системного аналізу управлінського процесу.
29. Оцінка ефективності управлінських рішень із використанням системного підходу.
30. Приклад застосування системного підходу в управлінському дослідженні.
31. Значення технологій у проведенні наукових досліджень.
32. Основні етапи дослідницької роботи.
33. Допомога сучасних технологій у зборі даних для досліджень.
34. Цифрові інструменти для аналізу даних у наукових дослідженнях.
35. Застосування штучного інтелекту для обробки наукових даних.
36. Використання хмарних технологій для зберігання та обміну даними.
37. Забезпечення достовірності та прозорості наукових досліджень за допомогою блокчейну.
38. Найефективніші платформи для збору даних.

39. Допомога технологій візуалізації даних у інтерпретації результатів досліджень.
40. Методи верифікації результатів у дослідницькій роботі.
41. Основні етапи наукової діяльності дослідника.
42. Особистісні риси, важливі для успішної наукової кар'єри.
43. Вплив освітнього та професійного шляху на формування вченого.
44. Психологічні фактори, що впливають на ефективність розумової праці.
45. Збереження продуктивності під час тривалої розумової роботи.
46. Роль магістерської роботи в розвитку науковця.
47. Вимоги до структури та оформлення магістерської роботи.
48. Визначення наукової новизни магістерської роботи.
49. Організація тайм-менеджменту для підготовки магістерської роботи.
50. Методи критичного аналізу літератури в науковій діяльності.
51. Охарактеризуйте особливості розумової праці в науці.
52. Способи організації розумової роботи для досягнення максимальних результатів наукового дослідження.
53. Психологічні та фізіологічні аспекти інтелектуальної праці.
54. Міждисциплінарність у наукових дослідженнях.
55. Основні вимоги до написання магістерської роботи.
56. Методи наукового дослідження, що застосовуються при написанні магістерської роботи.
57. Структура наукової роботи.
58. Основні вимоги до наукової публікації.
59. Основні навички, потрібні для науковця.
60. Роль комунікаційних і організаційних навичок у науковій діяльності.
61. Особливості ефективного презентації наукового дослідження.
62. Види презентацій наукових робіт.
63. Роль інновацій та оригінальності в наукових дослідженнях.
64. Індeksi цитування науковця.
65. Основи формування стратегії успішної наукової кар'єри.
66. Комерціалізація результатів досліджень.
67. Етика та праксеологія науки.
68. Проблема свободи та відповідальності вченого.
69. Культура особистості дослідника.
70. Культура читання наукового тексту.
71. Науковий текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.
72. Специфіка наукового тексту.
73. Академічний текст як система.
74. Особливості наукового стилю мовлення.
75. Загальні вимоги до наукового тексту.
76. Особливості застосування термінології у науковому тексті.
77. Етапи роботи над науковим текстом.
78. Формулювання головної ідеї тексту – тези.
79. Мова і стиль кваліфікаційної роботи.
80. Особливості доповіді під час захисту магістерської роботи.

81. Навички написання текстів та їх формування.
82. Інтертекстуальність як колективний конструкт наукового дискурсу.
83. Мовні засоби актуалізації інтертекстуальних зв'язків.
84. Інтерпретація змісту інтертекстуальних утворень у науковому тексті.
85. Особливості цитування у науковому дослідженні.
86. Можливі варіанти укладання списку використаних джерел.
87. Типологія методів наукового дослідження (загальні філософські, загальнонаукові).
88. Окремо наукові, дисциплінарні та міждисциплінарні методи наукового дослідження.
89. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
90. Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти.
91. Академічна культура: поняття, функції, складові.
92. Академічна нечесність та методи її запобігання.
93. Етичний кодекс ученого.
94. Захист авторських прав.
95. Об'єкти авторського права.
96. Інтелектуальна власність.
97. Правила використання об'єктів інтелектуальної власності.
98. Поняття плагіату в Україні та світі.
99. Види академічного плагіату.
100. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навч. посібн. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: підручник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2020. 335 с.
3. Етичний кодекс ученого України: постанова загальних зборів НАН України №2 від 15.04.2009. <https://ips.ligazakon.net/document/MUS12440>
4. Кібік О., Котлубай В., Корнілова О. Ефективний менеджмент як чинник інноваційного розвитку сучасного бізнесу. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2022. 3(80). С. 26-36.
5. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Белоус К.В., Скрипник М.О. Менеджмент організацій. Проектний менеджмент: навч.-метод. посібн. Одеса: Фенікс. 2020. 143 с.
6. Кібік О.М., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О. Стратегічне управління. Антикризове управління: навч. посібн. Одеса: Фенікс, 2019. 208 с.
7. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посібн. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
8. Методологія економічних досліджень: практикум для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання, які навчаються за спеціальністю 051 – Економіка / Нар. укр.акад. [каф. економіки та права] ; авт.-укладач Е. І. Цибульська. Харків: Вид-во НУА, 2021. 72 с.
9. Методологія наукових досліджень: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.
10. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навч. посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. О.А. Шевчука. Ірпінь: Унт ДФС України, 2020. 323 с.
11. Основи академічного письма: навчально-методичний посібник / А.А.Кісельова., Л.В.Завальська. Одеса. 2023. 70 с. (електронний). <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/25250>
12. Основи наукових досліджень та академічна доброчесність : практикум для підготовки до аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманіт. науки», спец. 035 «Філологія» [Електронний ресурс] / уклад.: М.В. Мамич, О.В. Шевченко Бітенська, А. А. Кісельова. Нац. ун т «Одес. юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2024. 36 с. Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/274234>
13. Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації: підручник / В. Бліхар та ін. Хмельницький: Вид-во ХУУП ім. Леоніда Юзькова, 2022. 443 с.
14. Петруня Ю.Є., Літовченко Б. В., Пасічник Т. О. та ін. Прийняття управлінських рішень: навч. посібн. За ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.

15. Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів, що отримують освіту на бакалаврському та магістерському рівнях зі спеціальності 073 «Менеджмент» / За заг. редакцією д.ю.н., проф. Ульянової Г.О. Укладачі: д.е.н., проф. Кібік О.М., к.е.н., доц. Котлубай В.О. Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2024. 30 с.

16. Про авторське право і суміжні права: Закон України № 2811-IX від 01.12.22. із змінами <https://ips.ligazakon.net/document/T222811>

17. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

18. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: Наказ МОН України від 12.01.2017 р. № 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.

19. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.

20. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>.

21. Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам: Наказ МОН України від 14.01.2016 № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0183-16#Text>.

22. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>.

23. Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

24. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

25. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

26. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ МОН України від 23.09.2019 р. № 1220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text>.

27. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

28. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.): лист МОН України від 23.10.2018 р. № 1/9-650. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>.

29. Семеног О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.

30. Староста В.І. С-77 Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с.

31. Цивільний кодекс України №435-ІУ від 16.01.2003. <https://ips.ligazakon.net/document/T030435>

32. Якименко І., Штефан Є., Лук'янихін В. Управління науковими проєктами: навч. посібн. Київ: НУХТ, 2022. 139 с.

33. Harkava V., Kibik O., Tytok V., Klim N., Cervinskaya L., Voit S. Economic security of the country for stable development. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary research. 2021. 11/02-XXII. P. 138-142.

34. Kibik O., Kotlubai V., Slobodianiuk M., Kornuta L., Kornilova O., Prymachenko I. Management of Changes in the Process of Safe Development of Economic Agents. Economic Affairs. № 67. 2022. № 04s. P. 803-813.

35. Kibik O., Slobodianiuk O., Belous K., Redina Y., Kornilova O., Prymachenko I. Strategy for Developing Competitive Advantages of Market Entities in the Era of Digitalization. Economic Affairs. 2024. № 69 (Special Issue). P. 139-147.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України
2. <http://www.kmu.gov.ua> - Урядовий портал України
3. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики
4. <http://www.me.gov.ua> - Міністерство економіки України
5. <http://www.minfin.gov.ua/> - Міністерство фінансів України
6. <http://www.minjust.gov.ua> - Міністерство юстиції України
7. <http://sfs.gov.ua> - Податкова служба України
8. <http://dspace.onua.edu.ua> - eNUOLAIR – репозитарій (архів) НУ ОЮА
9. www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень
10. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

*Ольга КІБІК,
Мирослава Мамич*

**МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З УПРАВЛІННЯ**

Практикум

Електронне видання

В авторській редакції